

1. TIIVISTELMÄ

Pihtineva Wind Oy suunnittelee Pihtinevan tuulivoimahankkeen rakentamista Kokkolan kaupungin alueelle Kälviän ja Ullavan väliselle alueelle, joka rajautuu länsireunaltaan Kruunupyyn kunnan rajaan. Alueelle laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jonka perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat tuulivoimaloiden rakentamiselle. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa yhteensä enintään 52 tuulivoimalan rakentaminen.

Kokkolan kaupunginhallitus on 14.3.2022 § 109 päättänyt käynnistää Pihtinevan tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen OX2:n kaavoitusaloitteen pohjalta. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 10.11.–12.12.2022 välisen ajan. Nähtävilläolon aikana osallisilla oli mahdollisuus esittää siitä mielipiteensä. Nähtävillä olon aikana pidettiin yhteinen yleisötilaisuus Pihtinevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) ohjelmavaiheen yleisötilaisuuden kanssa 17.11.2022. Kaavoituksen valmisteluvaiheessa pidettiin viranomaisneuvottelu 20.4.2026.

Pihtinevan kaavaluonnosaineistot ovat valmistuneet ja seuraavaksi Kokkolan kaupunginhallitus päättää kaavaluonnoksen asettamisesta julkisesti nähtäville AKL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti. Luonnoksen nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus, viranomaisilta pyydetään lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallinen mielipide luonnoksesta. Luonnoksesta saatuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin laaditaan perustellut vastineet.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena alueidenkäyttölain 42 §, 77a § ja 77b § vaatimalla tarkkuudella, jolloin kaupunki voi myöntää tuulivoimaloiden rakentamisluvat osayleiskaavan perusteella. Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimahankkeen toteuttaminen alueelle. Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen lisäksi YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointia (YVA). Kaavoituksen alkuvaiheessa vuosina 2022–2025 Pihtinevan tuulivoimahankkeelle toteutettiin erillinen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), joka päättyi yhteysviranomaisen annettua perustellun päätelmän 6.10.2025. Perusteltu päätelmä on huomioitu kaavaluonnoksen laadinnassa. Hankkeen YVA-aineisto löytyy osoitteesta:

<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/pihtinevan-tuulivoimahanke-kokkola>

YVA-menettely laadittiin kaksiosaiselle, 149 km² laajuiselle hankealueelle, joka toimi myös kaavoituksen aloitusvaiheessa alustavana osayleiskaavan suunnittelualueena. YVA-selostuksessa tutkittiin hankealueelle kahta toteutusvaihtoehtoa VE1 (86 voimalaa) ja VE2 (60 voimalaa). Molemmissa hankevaihtoehtoisissa tuulivoimaloiden yksikkötehona oli 8–10 MW, napakorkeus 200 metriä ja lavan pituus 100 metriä ja kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Osayleiskaavaluonnoksessa suunnitellut voimalat ovat samankokoisia, mutta niiden määrää on vähennetty ja sijoittelua muutettu YVA-menettelyssä tunnistettujen haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ja välttämiseksi.

Kaavaluonnosvaiheessa kaavan suunnittelualuetta on tarkistettu vastaamaan YVA-menettelyn tulosten pohjalta supistettua hankesuunnitelmaa. Kaava-alueesta on rajattu pois laajoja alueita Honkiperän, Viitasalonnevan, Lähdenevan, Ristinevojen ja Kiimanen lännepuolelta sekä tehty vähäisempiä tarkistuksia kaava-alueen luoteis- ja kaakkoisosissa ja Välikylän ympäristössä. Kaava-alue voi mahdollisesti tarkentua vielä kaavoituksen jatkovaiheissa.

Osayleiskaava-alue sijoittuu noin 15 km kaakkoon Kokkolan keskustasta ja noin 14 km lounaaseen Kannuksen keskustasta, Kälviäntien (st 757) molemmin puolin. Suunnittelualueeseen sisältyy kolme osa-aluetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 97,2 km² (Kälviäntien lounaispuolella sijaitsevat alueet noin 16,8 km² ja 39,8 km² ja koillispuolella sijaitseva alue noin 40,6 km²). Kaava-alueeseen sisältyy rakentamiseen tarvittavien alueiden lisäksi hankkeen melumallinnuksiin perustuva 40 desibelin meluvaikutusten alue.

1.1 Kaavan tavoitteet ja tarkoitus

Osayleiskaavoituksella on tarkoitus tutkia ja mahdollistaa enimmillään 52 tuulivoimalan rakentaminen alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeudeksi sallitaan enintään 300 m maanpinnasta. Tuulipuiston sähkönsiirron toteuttamiseksi kaava-alueelle on suunniteltu kahta sähköasemaa, joihin sähkö johdetaan voimaloilta maakaapelein pääosin huoltoteiden yhteydessä. Sähkönsiirto sähköasemilta kantaverkkoon on suunniteltu toteutettavaksi ilmajohdolla Toholammille suunniteltuun Ullavan sähköasemaan tai vaihtoehtoisesti ilmajohdolla Kokkolan Hirvisuon sähköasemaan. Kaavoituksessa ei ratkaista sähkönsiirtoreittejä kaava-alueen ulkopuolella.

Tuulivoimahankkeen kannalta tarpeellinen rakentaminen sallitaan alueella. Muilta osin alue varataan pääasiassa maa- ja metsätalousalueeksi. Muuta maankäyttöä suunnitellaan kaavassa vain siltä osin, kun siihen liittyy yhteensovittamisen tarvetta Pihtinevan tuulipuiston rakentamisen ohjaamisen kannalta. Alueen olemassa olevaa tieverkostoa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan ja vältetään tarpeetonta metsä- ja suoluonnon pirstoutumista.

Kaavassa osoitetaan uhanalaiset ja rauhoitetut luontokohteet, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja muut rakentamisessa huomioitavat arvokkaat luontokohteet ja mahdollistetaan niiden säilyminen. Kaavassa otetaan huomioon alueelta tiedossa olevat muinaisjäännökset ja mahdolliset muut kulttuuriperintökohteet.

Lähialueen asutukseen ja loma-asutukseen huomioidaan riittävät etäisyydet tuulivoimaloista niin, että melumallinnuksen mukainen melutaso jää lähimmissä asuin- ja lomarakennuksissa ulkomelun yöohjearvon 40 dB alle. Välikkeen osalta voimaloiden sijoituksella ja tarvittaessa välikkeen teknisillä rajoittimilla huomioidaan, että Real Case-välikemallinnuksen mukainen välikkeen määrä asutukseen jää alle 8 tuntiin vuodessa.

Kaavassa otetaan huomioon voimassa olevan ja valmisteilla olevan maakuntakaavan periaatteiden toteutuminen.

1.2 Osayleiskaavaluonnoksen keskeinen sisältö

Osayleiskaavan sisältö on esitetty yleiskaavakartalla ja kaavamääräyksissä. Lisäksi on annettu yleisiä määräyksiä muun muassa voimaloiden rakennustapaan ja rakentamislupiin liittyen. Osayleiskaavassa on osoitettu:

- Luonnonsuojelualue **SL** Kiimanen alueelle nykytilanteeseen perustuen.
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue **M-1**, joka on varattu pääasiassa maa- ja metsätaloutta varten. Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloita, niille erikseen osoitetuille alueille, ja niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkkoja sekä varastointi- ja kokoonpanoalueita. Alueelle saa lisäksi rakentaa maa- ja metsätalouden harjoittamista palvelevia rakennuksia, kuitenkin vähintään 350 m etäisyydelle tv-1-alueista.
- Tuulivoimaloiden rakentamiseen varatut alueet **tv-1**, joille on osoitettu voimaloiden ohjeelliset sijaintipaikat, enimmäismäärä 52 kpl ja suurin sallittu kokonaiskorkeus 300 metriä maanpinnasta. Kaavakartalla on esitetty myös voimaloiden tunnuksat.
- Luonnonsuojelulla suojeltujen viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja **luo-1**, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.
- Muut luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luonnonsuojelulla/vesilailla suojellut elinympäristöt **luo-2**) sekä luonnon monimuotoisuuden ja suotuisan suojelutason turvaamisen kannalta arvokkaat alueet **luo-3**. Alueiden luontoarvot tulee huomioida alueella koskeissa suunnitelmissa ja toimenpiteissä.
- Luonnonsuojelulla rauhoitettujen valkolehdokkien esiintymät **luo-3**, joita ei saa muuttaa niin, että kohteen säilyminen vaarantuu.
- Luonnon monimuotoisuutta tukevat kohteet **luo-4**, joiden luontoarvot on suositeltavaa huomioida suunnitelmissa ja toimenpiteissä.
- Metso-suojeluohjelman kohteet informatiivisella merkinnällä **luo-5**.

- Muinaismuistokohteet tai -alueet **sm** sekä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet tai alueet **sm-VARK**.
- Arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostelmat **ge**.
- Kaava-alueelle sijoittuva turvetuotantoalue maa-ainesten ottoalueena **EO**.
- Ohjeelliset sähköasemien sijaintipaikat **en** tuulipuiston sähköasemille ja sähkövarastoille.
- Nykyiset ja parannettavat tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet ajoyhteydet, maakaapelit ja kaava-alueelle sijoittuva ulkoinen sähkönsiirto.

1.3 Kaavaratkaisun merkittävimmät vaikutukset

Pihtinevan tuulivoimahankkeen merkittävimmät haitalliset vaikutukset liittyvät maisemaan ja linnustoon kohdistuviin vaikutuksiin, välke- ja meluvaikutuksiin sekä virkistyskäytön viihtyvyyteen kohdistuviin vaikutuksiin. Kaavan mukaisesti toteutettuna hankkeesta ei kuitenkaan aiheudu alueidenkäyttölain tarkoittamia kohtuuttomia vaikutuksia. Hankkeen toteuttamisen merkittävimmät positiiviset vaikutukset liittyvät kunta- ja aluetalouteen sekä metsätalouden harjoittamiseen alueella.

1.4 Kaavaprosessin seuraavat vaiheet

Luonnosvaiheen jälkeen kaavatyö jatkuu ehdotusvaiheeseen. Ehdotusaineiston valmistuttua Kokkolan kaupunginhallitus päättää sen asettamisesta nähtäville AKL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti. Nähtävilläolonaikana järjestetään tarvittaessa yleisötilaisuus, pyydetään lausunnot viranomaisilta ja osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallinen muistutus ehdotuksesta.

Ehdotuksen nähtävilläolon aikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin laaditaan perustellut vastineet ja kaavaehdotusaineisto valmistellaan hyväksymiskäsittelyyn. Kokkolan kaupunginvaltuusto päättää osayleiskaavan hyväksymisestä. Tavoitteena on, että kaavoitusmenettely saadaan päätökseen kesään 2027 mennessä.